

Sygn. akt II UK 214/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku B.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.
z udziałem zainteresowanych L. Sp. z o.o. w W., S.K. i M.K.
o wznowienie postępowania w przedmiocie o przeniesienie odpowiedzialności na
członka zarządu spółki za zobowiązania z tytułu składek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 8 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 23 sierpnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. nie obciąża skarżącej kosztami zastępstwa procesowego M.K. w postępowaniu kasacyjnym,**
- III. oddala wniosek adw. A.C. o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...]. oddalił apelację B.K. od wyroku Sądu Okręgowego [...] w W. z dnia 17 kwietnia 2014 r., którym oddalono jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 4 maja 2011 r. odmawiającej ponownego orzeczenia o zobowiązaniu wynikającym z wydanych w dniu 8 marca 2006 r. decyzji w przedmiocie

przeniesienia na odwołującą się, jako członka zarządu L. Sp. z o.o. odpowiedzialności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła rażące naruszenie prawa procesowego, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 477^{14a} k.p.c. przez nieuchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji oraz decyzji organu rentowego mimo stwierdzenia jej wadliwości, które należało zakwalifikować jako rażące naruszenie prawa oraz stwierdzenia, że organ dopuścił się istotnych błędów w toku postępowania, które miały wpływ na treść decyzji, a następnie utrzymanie wyroku Sądu pierwszej instancji w mocy, co skutkowało pozostawieniem w obrocie wadliwej decyzji Zakładu, ustalającej odpowiedzialność członka zarządu za zobowiązania składkowe spółki.

Wskazując na powyższy zarzut skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnego zagadnienia prawnego „czy błędne przeprowadzenie postępowania w trybie art. 83a § 1 u.s.u.s. i niewydanie przez organ rentowy postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wznowieniowego wbrew dyspozycji art. 149 § 3 k.p.a. w stosunku do strony postępowania oraz niewydanie decyzji wbrew dyspozycji art. 149 § 2 k.p.a., pozbawiające stronę gwarancji ochrony jej praw, w tym gwarancji rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej co do istoty, winno uzasadniać uchylenie błędnej decyzji organu na podstawie art. 477^{14a} k.p.c. z uwagi na niekwalifikowalność takiego aktu jako aktu administracyjnego, zgodnie z ugruntowaną koncepcją bezwzględnej nieważności aktu administracyjnego, która została wyrażona m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 r., III UK 15/10”. W tym zakresie skarżąca odwołała się do argumentacji przytoczonej w dalszej treści skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania i nie wykazuje ich występowania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne lub potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samego pytania (jak czyni to skarżąca), ale konieczne jest przeprowadzenie pogłębionego wyводу prawnego w zakresie wykazania, jak przepisy konstruujące to zagadnienie powinny być rozumiane (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, LEX nr 1212045; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca takiego wyводу jurydycznego nie przeprowadza, a rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącą prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Nie wiadomo również, jakie znaczenie dla wyniku sprawy wszczętej wniesioną skargą kasacyjną miałyby mieć rozstrzygnięcie formułowanej przez skarżącą wątpliwości, skoro ograniczyła się ona do oparcia skargi na podstawie naruszenia przepisów postępowania, a w jej ramach - do postawienia zarzutu obrazy art. 477^{14a} k.p.c. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że po pierwsze - przepis ten nie ma samodzielnego bytu i jego zastosowanie wymaga w pierwszej kolejności spełnienia warunków z art. 386 § 2 lub § 4 k.p.c., czyli zaistnienia przesłanek uzasadniających uwzględnienie apelacji przez uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji (por. np. postanowienia z dnia 20 października 2015 r., I UZ 16/15, LEX nr 2122377; z dnia 22 marca 2016 r., I UZ 42/15, LEX nr 2056857; z dnia 26 kwietnia 2016 r., I UZ 55/15, LEX nr 2061184). Takiej konstrukcji zarzutu skarżąca nie stosuje. Po drugie, art. 83a ust. 1 ustawy systemowej dotyczy praw lub zobowiązań powstałych z mocy prawa i decyzji deklaratoryjnych, a nie decyzji konstytutywnych, jakimi są decyzje organu

rentowego w sprawach zakończonych ostateczną decyzją dotyczącą odpowiedzialności członka zarządu za zaległości składowe spółki z o.o. W tego rodzaju sprawach w postępowaniu przed organem rentowym nie stosuje się zatem art. 83a ust. 1 i 2 tej ustawy, lecz przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o wznowieniu postępowania. Z kolei w postępowaniu cywilnym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd dokonuje merytorycznej, a więc uwzględniającej przepisy prawa materialnego, kontroli prawidłowości decyzji organu rentowego, przy uwzględnieniu konieczności wyjaśnienia prawidłowości zastosowania w postępowaniu przed organem rentowym przesłanek określonych w kodeksie postępowania administracyjnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., II UZP 8/11, OSNP 2012 nr 19-20, poz. 252 oraz wyrok tego Sądu z dnia 21 stycznia 2012 r., II UK 164/12, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 261). Skarga kasacyjna nie została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego.

Z tych względów po myśli art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wniosek pełnomocnika skarżącej w przedmiocie orzeczenia o kosztach pomocy prawnej podlega oddaleniu, gdyż w skardze kasacyjnej nie został zgłoszony wniosek o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, a jedynie - o zasądzenie od organu rentowego i interwenienta ubocznego kosztów postępowania, w tym kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu nieuiszczonych w całości bądź w części, według norm przepisanych. Z kolei we wniosku zgłoszonym w piśmie z dnia 31 grudnia 2017 r. pełnomocnik domaga się zasądzenia kosztów pomocy prawnej „w wysokości 400% stawki minimalnej określonej w § 10 ust. 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie”. Po pierwsze, powołane rozporządzenie zmieniające takiej jednostki redakcyjnej nie zawiera, a po drugie - § 10 ust. 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) określa stawkę minimalną za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za stawiennictwo na rozprawie.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego

interwenienta ubocznego w postępowaniu kasacyjnym oparto o odpowiednio stosowany art. 102 k.p.c.